

DEMIURG



# PRVI SNEG 11+

ENSILUMI / ANY DAY NOW

Pedagoško gradivo

Avtorica: Sara Šabec

## KAZALO

<b>UVODNA BESEDA</b>	<b>2</b>
<b>O FILMU</b>	<b>3</b>
Filmografski podatki	3
Vsebina	4
O avtorju	6
Režiser o filmu	7
Odzivi	7
<b>IZHODIŠČA ZA POGOVOR PRED OGLEDOM FILMA</b>	<b>8</b>
<b>POGOVOR PO OGLEDU FILMA</b>	<b>9</b>
O družini	9
O skrbah in humorju	10
O Raminu in Jigiju	11
O ujetosti in človekovih pravicah	13
O zaključku filma	14

---

### **Kolofon | PRVI SNEG ( Ensilumi / Any Day Now)**

Gradivo za učitelje in starše

*Avtorica:* Sara Šabec

*Uredil in oblikoval:* Matej Bandelj

*Jezikovni pregled:* Kristina M. Pučnik

*Slikovno gradivo:* New Europe Film Sales, Demiurg (arhiv)

Izdal v elektronski obliki: 2022, Demiurg – Posredovanje in promocija v kulturi, zanj Cvetka Flakus



Sofinancira program  
Evropske unije  
Ustvarjalna Evropa



Creative  
Europe  
MEDIA

## UVODNA BESEDA

V filmu *Prvi sneg* nas ganljiva zgodba z veliko mero optimizma in humorja popelje v življenje iranske družine Mehdipour. Oče Bahman in mama Mahtab ter otroka Donja in Ramin svoje življenje pišejo v majhnem enosobnem stanovanju v azilnem domu na Finskem. Kljub vsakodnevnemu negotovemu položaju se hladnemu birokratskemu sistemu zoperstavljajo s toplino, ljubeznijo in humorjem.

Čeprav se film ukvarja z begunsko problematiko in je v ospredju t. i. begunska družina, se v njem odpirajo še druge tematike. Režiser Hamy Ramezan je vsebino za film črpal iz lastne t. i. begunske izkušnje. Kot sedemletni fant je z družino pobegnil pred iraško-iransko vojno čez Turčijo in po bivanju v jugoslovanskih begunskih taboriščih prispel na Finsko. Snovanje filma je začel s temačnejšo vsebino begunskega življenja, polno obupa in žalosti, zato si je celo želel prenehati filmsko ustvarjati. Odpravil se je na grški otok Lezbos ter hodil s prosilci za azil od Grčije do Finske in bil priča groznim zgodbam. Na tej poti je podoživel svoje potovanje iz otroštva. Čeprav zelo drugače, z očmi odraslega, se je spomnil svojih otroških dni in se odločil, da ne želi napisati tako grozних stvari. To spoznanje ga je spodbudilo, da je začel pisati od začetka in znova. Razmišljati je začel o svojih lepih spominih, in to je bila tudi izhodiščna točka za film, ki ga vidimo zdaj.

Topli in ljubeči odnosi v družini nam omogočajo, da spregovorimo o njihovem pomenu v težkih trenutkih. Zakaj je pomembno, da je družina prostor ljubezni in sprejemanja? Kako se soočamo s skrbmi? Kako nas zaznamuje okolje, v katerem živimo? Izkušnjo vsakodnevnega čakanja vsak od družinskih članov sprejema drugače. Ramin odrašča, sooča se s prvo zaljubljenostjo. Kako govoriti s punco? Vzpostavlja prijateljstva, za katera ne ve, ali bodo trajna. Vse omenjeno pa odpira prostor razmišljanju o posameznikovi identiteti – kako se ta oblikuje in kako nanjo vpliva družba.

*Prvi sneg* je odlično izhodišče za premislek o okolju, v katerem živimo sami, in o okoljih, v katerih živijo drugi. Kaj vsem ljudem omogoča dostojno in kvalitetno življenje? Kako se lahko kot posamezniki in kot skupnost borimo proti krivicam ter kaj lahko naredimo za boljši in pravičnejši jutri?

Pedagoško gradivo naj bo izhodišče za nadaljnji premislek o filmu, pogovore, pa tudi smernice, kam se obrniti, če bi si po ogledu in pogovoru želeli še filmsko ustvarjati.

## O FILMU

### FILMOGRAFSKI PODATKI

**Slovenski naslov:** *Prvi sneg* (izvirni naslov: *Ensilumi*)

**Država in leto produkcije:** Finska, 2020 (jezik: finščina)

**Tehnični podatki:** barvni, 82 minut

**Režija:** Hamy Ramezan

**Scenarij:** Hamy Ramezan, Antti Rautava

**Fotografija:** Arsen Sarkisants

**Montaža:** Joon Louhivuori

**Kostumografija:** Kirsi Gum

**Zvok:** Svante Colerus

**Glasba:** Tuomas Nikkinen, Linda Arnkil

**Producenta:** Jussi Rantamäki, Emilia Haukka

**Igrajo:** Aran-Sina Keshvari, Shahab Hosseini, Shabnam Ghorbani, Kimiya Eskandari

**Festivali in nagrade:** Berlinale 2021 – Generation Kplus (nominacija za najboljši film), finska filmska nagrada Jussi (za najboljšo glavno moško vlogo), mednarodni filmski festival v Pekingu (nagrada za najboljšo moško stransko vlogo in za glasbo)

**VSEBINA**

Iranska družina Mehdipour, oče Bahman in mama Mahtab ter otroka Donja in Ramin, svoje dneve preživljajo v azilnem domu ob čakanju na odobritev prošnje za azil. V enosobnem stanovanju, v katerem kuhinjo od kopalnice ločuje zgolj zavesa, njihovo življenje poteka v tihem in ljubečem ritmu vsakodnevnne rutine. Budilka zazvoni, mama vstane iz postelje, nežno prebudi moža in otroka, jutranji družinski obred se zaključi s tekmovanjem v ščetkanju in vedno nagajivo šalo. Med čakanjem na odgovor njihovo življenje teče naprej. Čas preživljajo z Onnijem in Heleno, ki jih vedno toplo sprejmeta v svoj dom. Trenutki druženja so polni smeha in igre. Še posebno Ramin obožuje čas, ki ga preživlja s Heleno. Ob raziskovanju cvetja, učenju tehnik prešanja rastlin in domačih sladica se počuti varno in mirno.



Večere družina preživlja v družbi sosedov ob igranju iger, plesu in petju. V azilnem domu pa niso sami, ampak so tam še druge družine. Družina, ki živi v sosednjem stanovanju, jih opozori, da so preglasni in da zvečer želijo mir. Vendar do njih ostajajo prijazni. Bahman se nanje odzove z vabilom na ženin rojstni dan. Naslednji dan v času kosila pride pošta. Vsem je jasno, da so dobili odgovor

na prošnjo za azil. Mirno pojedjo kosilo in šele ko se vrnejo v stanovanje, Ramin odpre pošto in prebere napisano. Prošnja za azil je zavrnjena. Priloženi dokumenti ne zadostujejo in ne izpolnjujejo pogojev za azil. Po trenutkih tišine jih Bahman opogumi in reče, da se lahko pritožijo. »To pomeni, da imamo še eno priložnost. Ne glej tako žalostno, Ramin. To je vesela novica. Ali sta že izbrala novo šolsko torbo za jutri?« Družina se odpravi v trgovine po novi šolski torbi za Donjo in Ramina. Ta pred vstopom na avtobus zatrdi, da mu ni do nakupovanja in naj gredo sami. Ko avtobus odpelje, v gozdu bruha, nato pa se odpravi do Helene in Onnija, kjer po sladkih palačinkah zaspi. Veliko svojega časa Ramin preživlja s sošolcem in prijateljem Jigijem. Donja pod pretvezo, da imajo v šoli iniciacijski obred, Ramira in Jigija prepriča, da bodo imeli lepoto tekmovanje, na katerem bodo fantje oblečeni v dekleta tekmovali, kdo je najboljši. Naslednji dan Jigi pride v šolo oblečen v dolgo žensko obleko. Učiteljica mu reče, da je lep, in ga vpraša, ali je vedno tako oblečen. Takrat ugotovita, da se je Donja z njima pošteno pošalila.

Razred se odpravi v gozd, tam se Ramin in Jigi zamotita dalj časa in povzročita skrbi učiteljici ter družini. Ob vrnitvi domov je Ramin deležen materine jeze in skrbi. Ko se umiri, mu Mahtab reče, da odrašča v moža in da naj posluša učiteljico. Tisti večer se druženje zavleče dolgo v noč. Ko vsi že spijo, Bahman in Fazel še vedno srkata žgano pijačo. Rahlo opita in otožna se pogovarjata o sosedih, ki so ravno prejeli obvestilo o odobritvi azila. Zjutraj Ramin pokliče očeta v kopalnico in ga vpraša, kako naj se pogovarja s punco. Bahman se pošali, da je to družinska skrivnost, ki jo očetje predajo sinu in se prenaša iz roda v rod. Na koncu pa mu le pove, da besede niso potrebne. »Glej jo v oči in se smehlaj. Ostalo se bo zgodilo samo.« Med poukom Ramir skozi okno zagleda policaje. Ko učiteljica stopi iz razreda, se zamisli, skrbi ga, da so prišli ponj in po Donjo. Učiteljica pokliče Ahmeda in mu pove, da mora v center. Ramin steče iz razreda in preveri, ali je Donja še vedno v svojem razredu. Ko ugotovi, da je, se umiri, splakne si obraz z vodo in se nasmeje. Bahman zvečer pride domov pozneje kot druge noči –

pijan. Ramir mu iz žepa vzame dokumente in denar ter jih skrije. Družini se hudomušno dejanje zdi simpatično in v njem sodelujejo vsi. Ko se Bahman zbudi, zaskrbljeno išče odvzeto. V šoli in s plesom mu jih Donja vrne in družina se mu nasmeji. V šoli imajo ponovno plesne vaje in tokrat Ramin pleše s punco, ki mu je všeč. Upošteva očetov predlog in jo gleda v oči ter se ji smeji. Med plesom v dvorano vstopi učiteljica z Donjo in dvema policajema. Ramin se zaveda, da je prišel trenutek, ko se družina vrača v Iran. Do konca odpleše ples, pokloni se sošolki in nato oddide s policajema. Družina je pripravljena na vrnitev. Kljub žalostni situaciji pa se njihovo jutro začne z enako mero ljubezni, s tekmovanjem v ščetkanju. Preden odidejo, začne snežiti. V zadnjem kadru z ljubeznijo skozi okno občudujejo sneženje.

## O AVTORJU



Hamy Ramezan (1979) je finsko-iranski režiser in scenarist. Ko je bil star sedem let, je njegova družina pred iraško-iransko vojno pobegnila iz Irana čez Turčijo in po bivanju v jugoslovanskih begunskih taboriščih leta 1990 prispela na Finsko. Leta 2007 je diplomiral iz filma na *University of Creative Arts Farnham* v Angliji ter od takrat posnel nekaj kratkih igranih in dokumentarnih filmov: *Over the Fence* (*Viikko ennen vappua*, 2009), *Keys of Heaven* (*Paratiisin avaimet*, 2014) in *Listen* (*Kuuntele*, 2015). Slednji je bil premierno predvajan v canski sekciji 14 dni režiserjev ter na več kot 200 drugih filmskih festivalih. *Prvi sneg* je Ramezanov celovečerni prvenec.

## REŽISER O FILMU

»V filmu ni nobenih *beguncev* – so družine, prijatelji, sosedje in nekaj ponosnih ljudi, ki ne odstopajo od svojih vrednot. Ne glede na stisko in težke čase, ki so jih preživeli, ostajajo pozitivni in močni. Želel sem tudi pojasniti, da biti begunec ni identiteta, to ni naš jaz. Poročila in novice se večkrat nagibajo h groznim stvarim, ki nas obkrožajo. /.../ Želim si, da bi občinstvo razumelo, da smo ljudje dobri; ne smemo se zanašati le na politiko in birokracijo. Smo velikani z velikimi srci. Če želimo spremembo, moramo zanjo poskrbeti skupaj. Spoznali bomo, da prepad med *nami* in tistimi, ki prosijo za azil, ni tako velik.«

Hamy Ramezan

## ODZIVI

»To je vrsta družine, ki bi jo radi imeli vsi: s Hosseinijem na čelu – rednim sodelavcem Asgharja Farhadija –, ki naredi kar največ iz lika večno optimističnega očeta, Shabnam Ghorbani pa v manjši, a zapomnljivi vlogi mame liku dodaja igrivost. Izredno naturalistično v Ramezanovi režiji delujeta tudi Keshvari in Rönkkönen, ko skupaj skočita v vodo, ali njun novi razred. /.../ Četudi je prvenec še nekoliko neobrušen po robovih, se Ramezan z dobrodošlo lahkotnostjo dotakne težkih tem in jih tako približa vsem generacijam.«

*Screen Daily*

»Ne spomnim se filma, ki bi nagovarjal s tolikšno mero iskrene prijaznosti. Ramezan je odličen opazovalec človeške ranljivosti in poguma. (...) Prvi sneg je prefinjena in nežna pripoved o humanosti.«

*International Film Society*



## IZHODIŠČA ZA POGOVOR PRED OGLEDOM FILMA

Ljudje se že stoletja selijo. Pogosto iščejo boljše razmere za življenje, svojim družinam želijo zagotoviti boljše možnosti, bežijo pred revščino ali pa so k temu prisiljeni zaradi vojne. Danes so migracije in azil še bolj prisotni in postajajo del našega vsakdana. Hkrati pa se ob tem povečujejo napetosti v skupnostih zaradi rasizma, diskriminacije in nesprejemanja drugačnih. Zato je razumevanje tematike danes še pomembnejše.



Pogovorite se o razlogih, zakaj ljudje migrirajo in bežijo. Kakšna je razlika med besedo *migrant* in besedo *begunec*? Kaj je azil? Kaj pomeni, da oseba prejme odobren azil? Po katerih kriterijih lahko posameznik ali družina zaprosi za azil? Kako živijo ljudje v času, ko čakajo na odgovor za azil oz. so v procesu prosilca za azil?

Zakaj je pomembno, da spoštujemo osnovne človekove pravice? Katere so za vas najpomembnejše? Ali je pravica do doma pravica, ki bi je moral biti deležen vsakdo, ne glede na raso, spol in status?

Kako bi se vi počutili, če ne bi imeli doma? Kaj bi v tem primeru storili? Ali poznate koga, ki nima strehe nad glavo in ne ve, kje bo živel? Kako mu lahko pomagamo?

## POGOVOR PO OGLEDU FILMA

### O DRUŽINI



Družina je za človeka ena najpomembnejših oblik skupnosti. V njej otrok pridobiva svoje prve izkušnje z drugimi ljudmi. Tu se posameznik razvija biološko, socialno, duhovno in psihološko. Družinsko okolje in njegovi vplivi so ravno zato glavni dejavnik socializacije in osebnostnega razvoja. Družina naj bi bil prostor, kjer vsak od nas razvija svojo lastno osebnost, prostor brezpogojnega sprejemanja, zadovoljevanja potreb, učenja in zavetja.

Na začetku filma spremljamo družino na obisku pri Heleni in Onniju. Poglejmo še enkrat odlomek.



Kaj naredi Donja, ko priteče do očeta Bahmana? Kako se on odziva nanjo? Kaj naredijo preostali družinski člani? Kako komunicirajo med sabo? Ali bi lahko s pomočjo odlomka opisali družino Mehdipour? Kakšna je? Primerjajte družino z družinami, ki se jih spomnite iz drugih filmov. Kako so družine po navadi prikazane v filmih? Kako se počutite, kadar gledate odnose med družinskimi člani?

Tudi kasneje v filmu družino spremljamo od jutranje rutine do večernega druženja. Pomislite, kako se njihovi dnevi začnejo. Opišite njihovo jutranjo rutino. Kakšna se vam zdi? Kaj pa večeri? Kako sklenejo svoje dni?

Opišite svojo družino. Koliko vas je v družini? Kako preživljate skupen čas? Kaj v družini je za vas najpomembnejše? Kakšni morajo biti odnosi v družini, da se v njih počutimo dobro?

## O SKRBEH IN HUMORJU

Družina Mehdipour živi v čakanju na boljše življenje. Negotovost in nestabilnost sta dejavnika, ki negativno vplivata na počutje ljudi in ustvarjata skrbi. Na izredne razmere se ljudje odzivamo različno. Ta družina ves položaj sprejema z veliko mero humorja. Humor pa je v veliko raziskavah omenjen kot ena izmed strategij soočanja s stresnim življenjskim položajem, saj nam ga pomaga bolje obvladovati. Sposobnost humorja je ena izmed strategij ljudi, ki se zmorejo pobrati iz težkih življenjskih kriz. Humor uporabljajo kot zaščito pred spremembami in negotovostjo.

Ali se vam zdi humor primeren za spoprijemanje s težkimi situacijami? Kako bi družina še lahko ravnala v taki situaciji? Ali je za uporabo humorja v takih situacijah potreben pogum?

Spomnite se dela v filmu, ko Bahman pride domov pijan in zaspi na kavču. Kaj naredi Ramin? Zakaj mu je vzel iz žepa dokumente in denarnico ter jih skril? Kako se je odzvala družina?

Ali lahko s humornim dejanjem človeku kaj sporočimo? Kaj mu je družina želela povedati?

V vsakem družinskem članu se za toplimi in prijetnimi odnosi skrivata skrb in strah za njihovo življenje in prihodnost. Spomnite se trenutkov v filmu, ki pokažejo intimno doživljanje skrbi in strahu vsakega posebej. Opišite te trenutke in jih poskusite razumeti. Poglejte ponovno naslednji odlomek iz filma.



Kaj Ramin razmišlja v tem trenutku? Kako se pokaže njegova stiska in kako odgovori nanjo?

Razmislite še o Bahmanu, Mahtab in Donji. Kako se odzivajo na situacijo? Ali delijo svoje skrbi in občutke ter kako? Nekateri ljudje pokažejo svoja čustva in notranje doživljanje bolj, drugi manj. Zakaj? Če čustev ne pokažemo, ali to pomeni, da ne čutimo?

Kako se vi soočate s težkimi trenutki? Ali imate načine, ki vam pomagajo, da situacijo lažje razrešite? Ali se o težavah lahko pogovarjate v družini? Ali je pomembno, da imamo okrog sebe ljudi, na katere se lahko zanesemo v težkih trenutkih?

## O RAMINU IN JIGIJU

Poleg družine nam varen prostor, občutek pripadnosti in ljubljenosti omogočajo tudi prijatelji. Prijateljstva so pomembna v vseh življenjskih obdobjih, ne samo v otroštvu in mladosti. Za odrasle so prijateljstva lahko bistvena čustvena podpora. Opišite odnos med Raminom in Jigijem.

Kaj počneta skupaj? Zakaj mislite, da je Ramin prijatelj ravno z Jigijem? Ali ima tudi druge prijatelje? Koga? Kolikšno težo imajo za vas prijateljski odnosi? Ali je pomembno, koliko prijateljev imamo, ali je dovolj le en sam pravi prijatelj? Kaj pomeni biti pravi prijatelj?

Napišite, kaj je za vas pomembno v prijateljstvu. Ali ste že bili v težkem položaju in vam je ob strani stal prijatelj? Kdo je bil to in koliko je vplival na vaš razvoj in na to, kar ste danes?

Ali se spomnite trenutka, ko Ramina odpeljejo iz plesne dvorane? Kako se je na to odzval Jigi? Kako mislite, da sta se takrat počutila?

Ali ste kdaj izgubili prijatelja? Zakaj? Kako ste se takrat počutili?



## O UJETOSTI IN ČLOVEKOVIH PRAVICAH

Človekove pravice so zbirka upravičenj in zagotovil, ki naj bi bila temeljna za vse. Od pravice do življenja dalje. So neodtujljiv del človeških bitij in ključne za dostojno življenje. Nobena pravica nobenega človeka nikjer na svetu ne bi smela biti zanikana. Pravic si ni treba zaslužiti ali pridobiti. Morale bi biti zagotovljene ob rojstvu vsakega bitja. Globoko so povezane z vrednotami, kot so svoboda, pravičnost, mir, dostojanstvo, enakopravnost, raznolikost in vključenost.

Leta 1948 je bila sprejeta *Splošna deklaracija človekovih pravic*. Ta vključuje širok zbir pravic, vključno s človekovo pravico do življenja in svobode ter svobodo izražanja, pravico do hrane, dela, bivališča in socialne varnosti.



Ali se vam zdi, da se film dotika vprašanja človekovih pravic? Na katerih področjih? Ali bi vsi morali imeti pravico do doma? Kaj si predstavljate pod besedo *dom*? Ali se vam zdi, da je prostor, v katerem je živela družina v azilnem domu, dostojen dom?

Pogovorite se, kaj pomeni pravica do svobode. Kaj pomeni, da je naša pravica živeti varno in svobodno?

Ali so bile vaše pravice kdaj kratene? Naštejte konkretne primere. Kdaj in v katerem okolju? Razmislite, kaj lahko v taki situaciji naredimo in na koga se lahko obrnemo. Ali ste sami kdaj kratili pravice drugih? Zakaj? Kaj pomeni trditev, da se svoboda enega človeka konča, ko so z njo kratene pravice drugega človeka? Kaj lahko kot skupnost naredimo, da zagotovimo boljše in dostojnejše pogoje za vse ljudi?

## O ZAKLJUČKU FILMA



Zadnje trenutke filma družino spremljamo v majhni sobi z dvema pogradoma in rešetkami na oknih. Kakšne barve je prostor? Kaj vam sam prostor sporoča? Kako se je družina počutila v tem trenutku? Kakšne misli so jih spremljale?

Mahtab za trenutek nasmeh na obrazu nariše prvi sneg, ki ga uzre skozi okno. Objeta družina sredi hladnega prostora odseva moč in ljubezen. Zakaj je avtor film poimenoval *Prvi sneg*? Zakaj menite, da se je Hamy Ramezan v nasprotju z lastno zgodbo odločil za tak zaključek filma?